

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főter. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja.

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyedévre 2 korona

Tanítóknak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhivatal
illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja

Egy háromhasábos petitsor térfogata 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás után 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A vezérek.

Egész Magyarország közvéleménye érthető aggodalommal nézi azt a mozgolódást, melyet a hazánk kebeién élő nemzetiségek ujabban mindig élénkülő hévvel igyekeznek szítani. Ha a körülünk zugó világ politikai háborgására figyelünk, lehetetlen, hogy szembe ne tűnjék az a sok rokon vonás, mely különösen a hazánkbeli román-ság és tótság törekvései és a szláv vagy szlavofil nemzetek irántunk ellenséges magatartása között észlelhető.

A nemzetközi politika nagyszabású huncutságai nem tartoznak ránk. Hanem igen is; lehetetlen szemet hunynunk az előtt a feszengés előtt, melylyel a saját kebelünkön rágódó kigyók minduntalan megmarják a magyar állam és társadalmának türelmes testét. A nemzetiségek mozgolódása, silány rágalmak hitványsága évtizedek óta izgat ellenünk; piszkolnak mindent, a mi magyar; elhazudják azt a sok jótéteményt, a magán és közjogok azon igazságos megoszlását, melyet ők itt épűgy élveznek, mint mi magyarok. Elneveznek barbároknak, kegyetlenkedő zsarnokoknak, s a külföld egy java része, — a melyik csak e hazug és színlelt jajgatásokból hall felőlünk egyet-mást — tényleg meg van róla győződve, hogy ezen a földön — a szabadságszerető és szabad Magyarországon — pár milliónyi vad seytha ivadék rablánczokon tartja a nemzetiségek nálánál számra is, sulyra is jelentékenyebb millióit.

S a csengő rubelekben ideguruló biztatásokra mindinkább vérszemet kapnak a nemzetiségek nyugtalan, mátyrkoszorura vágyó — de azért elég kapzsian számító — agitatorai. Most már nyílt proklamációkban izgatnak; gyűléseket hívnak egybe, melyeken szemtelenül hazudott sé-

relmeiket panaszolják. A magyar ember nyugodt lelkiismerete lázongva tiltakozik e hamis apostolok jajgatásai ellen, mert hiszen tudjuk, hogy ebben az országban minden polgárnak ugyanazon jogai vannak, s a mi társadalmi viszásság és igaztalanság történik, annak terhe alatt épenugy — vagy még többet — szenvedünk mi magyarok, mint akár az oláh, akár a tót. Mi is panaszkodunk, de csak egymásnak és bajainkra nem keresünk segítséget sem a muszkánál, sem más potentátnál, mert a ki ezt az országot, ezt a nemzetet idegen potentátok előtt bevádolja: az nyomorult, aljas hazaáruló, semmi egyéb.

Becsületes, jámbor népeink nem is vete-mednének ilyesmire soha. Szorgalmas munkával dolgoznak a létért, melynek küzdelmeire a minden nemzetek Istenétől áhitatos imákban könyörögnek foganatos áldást. Eszébe se jutna ennek a népnek hogy lázongjon a törvények ellen, melyek az ő jogait épűgy biztosítják, mint a hogy megszabják kötelezéseit. De itt vannak köztük a sértett nagyságok; az ambícióban telhetetlen mátyr-óriások, a kiknek szerep kell és különösen zür-zavar, a mely nélkül titkos és piszkos vágyaikat ki nem elégíthetik. Ezek az „elnyomott apostolok“ aztán odaállanak a munka becsületes népe elé és telehazudják a füleit olyan rágalmakkal, a melyek behizelgő és tetszetős formái előtt az emberi szívek sohasem lehetnek zárva. Ez a nemzetiségi agitációk rendes menete.

A tisztességes sajtó eleven küzdelmet folytat e mérges tanok ellensúlyozása végett, és nyugodt férfias magatartása mégis kénytelen felbőszülni, mikor a nemzetiségi izgatások oly veszedelmes jelensége tárul elé, mint a mult héten, mikor az oláh és tót izgatók ama proklamációja megjelent, melyben *Budapest*en tartandó kongresszusra hiv-

ják egybe a nemzetiségi panaszok hazug szószólóit. Micsoda arcátlanság ez! Oda akarnak ők menni, az ország szívébe, a magyar nemzet büszke metropolisába, hogy ott, legkedvesebb helyén köpjék szembe azt a nemzetet, mely a magán és közjogok ezerszeres jótéteményeivel árasztja el ennek a földnek minden lakóját!

A magyar ember határtalan türelme elfogy ez arcátlanság láttára. És Gömörmegyében egyetlen hangot se hallunk, mikor ott olvassuk a lelketlen ámitók sorai között egy gömörmegyei magyar nemes nevet; — ha ugyan méltó erre a czimezésre, mely csak becsületes hazafiakat illehet. — A proklamáció aláírói mint a nemzetiségek vezérei lépnek elének; s megtudjuk ez alkalommal, hogy a tót nemzetiség egyik vezére dr. Daxner Samu tiszlezi fiskális; „zabari“ előnévvel magyar nemes; kiszolgált m kir. honvédhadnagy, aki hűségkötőt tett a királynak és a magyar alkotmányra, melynek legszentebb érdekei ellen most vezérképen száll sorompóba.

Ismertük az ő érzelmeit azelőtt is; de mégis elpirulunk vakmerősége miatt, mert az a saját gyámoltalanságunknak, a magyar nemzeti társadalom gyengeségének a bizonyítéka. Egy egészséges, erős nemzeti közszellemtől áthatott társadalom régen elbánt volna egy Daxner Samuval s nem tűrné, hogy egy egész nemzetet nyíltan merjen megcsufolni olyan ember, a ki vagyonát, tudományát, képességét, szabad mozgásának minden feltételét ennek a becsületes és tulságosan jólelkű, türelmes nemzetnek köszönheti.

A „vezér“ azonban nyugodtan nézi a mi boszszankodásunkat. Tudja nagyon jól, hogy nincs itt köztünk egy igazi „vezér“, a ki ezt a társadalmat irányítani akarná és képes is volna. A Szontagh Bertalanok és Marton Rudolfok sujtó karjai el-

T Á R C Z A.

A biztosított élet.

Irta: TÓTH BÉLA.

Bőjúkderéből jöttem vissza Sztambulba egy boszporusi gözösn az én jó barátommal, Mehemed béggel. Mikor déltájt kifelé indultunk a galatai nagyhidtól, még olyan volt a török december, mint a magyar május; esteli imádságra azonban egyet gondolt az idő és angol lett. Szurós, hideg köd; a levegő híg, szürke tenger, melynek fenekén mint vak hal uszik a hajó. Bemene-kültünk a dohányzó-szobába. Levetettük felsőcipőnket, felkurodunk a keveretre, a kavetsi elének tett két fidsájt, meg egy kis szenes serpenyőt, hogy legyen mivel rágyujtani. Megittuk a kávét, elszittunk néhány cigarettet, aztán teveszörkőpönyegünkbe huzódva, esőndesen pörget-tük a játékolvasót és nagyokat hallgattunk. Szemkőzt a falon lepedőnyi hirdetés viritott; valamelyik olasz biztosító társaságé. Piros betűkkel francziául, törökül, örményül, görögül csakugy kiabált a sok életbiztosítás. Elmosolyodtam magamban, egy gyermekkori emlékem jutván az eszembe.

— Tudod-e, Mehemed bég, hogy mikor én kicsi voltam, micsoda fogalmam volt az életbiztosításról? Mikor az ilyen hirdetések látam, mindig azt képzeltem, hogy az életbiztosítás abból áll: az ember évenként befizet valami kasszába egy esomó pénzt és a meddig fizeti, addig nem halhat meg. Furesa, hogy engem nyolcz-tíz éves koromban sokat környékezett a halál gondolata. Feltem tőle és egyszer meg is kértem a nagyanyámat, hogy biztosítsa az életemet. Sőt felajánlottam neki az én kis cseréperselyemet; fizesse abból a biztosítást, de pontosan ám. Ugy-e, milyen bohó a gyerek észjárása?

Mehemed bég nem mosolygott velem.

— Bohó? Irva vagyon, hogy a gyermekek ártatlan feje többet tud, mint mi vén bűnösöké. Az Assicurazione Generali vagy az Azienda ugyan nem vállalná el, hogy valakinek az életét olyformán biztosítsa, mint azt te gondoltad kiesikorodban. De a próféta Muhammed — béke vele! — örökül hagyott az ő leghivebb hiveinek egy esodás titkot, a mely apáról fiúra száll az emírek között és mindig csak egyetlen embernek szabad tudnia az egész világon. Ez a titok: hogyan lehessen föltartani Izrafil angyal kezét, hogy valakinek a nevét ne írja át az elevenek könyvéből a halottakéba.

— Ezer menykő, az az emír, aki bírója ennek a titoknak, óriás üzleteket csinálhat és tönkre teheti a földkerekség minden biztosító társaságát!

— Ne beszélj erről a dologról liberálisan, mint ti európaiak a hihetlenséget szokatok körülírni. Ez nem bolondság. Emberségemre mondom, illik erről komolyan szólni. Ugy-e, hallottál már a szentéletű Abdurrahman efedni, az ejubi rufái-dervisek sejkje felől?

— Hogyne! Láttam is az őreget, amint ott üvöltött a többivel és tulkiabálta valamennyit. Bár a szakála feketére van füstve, mégis jó nyolczvanasnak látszik. De azt nem hiszem, amit mondanak felőle: hogy száztizenkét esztendő volt.

— Száztizennégy, barátom, száztizennégy! III. Musztafa szultán alatt született Bosna-Szerájban, ahol most ti vagytok az urak. Hej, a világnak sokféle forgását látta már a jó öreg Abdurrahman efendi és fogadom tuléli a ma születet csesemőket is.

— Ugy alkalmasint maga-magát is asszekurálta?

— Még az apjánál, ki aztán ráhagyta a titkot. Nyolczvan esztendeje immár, hogy birja.

— És vajjon rendszerint hány pandur áll őrt a sejk háza előtt, hogy kordában tartsa a tolongókat? Mert naponta bizonyosan legalább is tizezer kliense akad az őregnek.

— Mondd inkább: minden tizezer napban egy. Mert nagy elhatározás kell ahhoz, hogy valaki az életét ilyenformán biztosítsa ő nála. Kétélű szablya ez az alku. A halál nagyon messze, de nagyon közel is van a fogadalmas emberhez.

— Mehemed bég, te hű vagy egyiptomi származásodhoz. A sfinksz nem beszélt nálad érthetlenebb dolgokat.

— Várd sorját és elmondok mindent apróra. Aki rászánja magát, hogy életének megtartása végett ezt a fogadást kösse, annak számolnia kell azzal, hogy abban a pillanatban szörnyet hal, mihelyt megszegi az igaz hit törvényeit. Ember és ragadozó állat, méreg és pokolmasina, tűz és víz, nyavalyák és vénség — attól ő mind élélhet ezer esztendeig. De a bűn tústént megöli. Voltak emberek, kik életüket ezen a módon meghosszabbítani akarván, azt érték el vele, hogy másnap meghaltak, mert vétkezének. De vannak igazak, kik megtartják a Korán minden betűjét és élnek, beláthatatlan időközön keresztül. Hej pedig az ilyen embernek sokkal nehezebb megmaradni az igazság mellett, mint másnak. Mert tudd meg, Belál efendi, hogy borzasztó változás esik a fogadalmas

igazhívő lelkében. A sejk le is akar mindenkit beszélni, aki eljön hozzá végtelen életet kérni. Kitanítja, hogy rögtön halál fia, mihelyt más asszonyt érint, mint a felesége; mihelyt egy csepp bort elnyel; mihelyt böjtöt szeg; mihelyt szándékkal elmulaszt egy mosakodást vagy imádságot; mihelyt megtagadja az alamizsnát egy szegénytől. De ha az ember erősen megmarad a szándéka mellett, akkor a sejk elmond egy hosszú imádságot, aztán egy esipetnyi zöld port ad be neki. Irtózatos méreg lehet az. A fogadalmas, akár csak a villám ütött volna bele, élettelenül rogyik össze.

— No Mehemed bég, én csak annyit mondok, hogy gyönyörűségesen kezdődik ez a hosszú élet!

— Ne beszélj tudatlanságokat, Belál efendi. Mikor a fogadalmas így elterül, Izrafil angyal kitörli nevét az elevenek könyvéből, de nem írja bele a halottakéba. A sejk arezra veti magát imádságos szönyegén s ekkor valami esodálatos zengés hallatszik. Két árnyék suhan a szobába; az egyik fényes, mint a dél, a másik fekete, mint az éjjel. Az egyik angyal, a hetedik ég százhuszonnégyezer szentje közül, aki leszállott; a másik sátán, a legmélyebb pokol fenekéről, aki fölszállott. Mind a kettő beleköltözik abba az élettelenül heverő emberbe és az azon módon föltámad. Csak az, aki volt; az énje megmarad és nem érzi, hogy a lelke két küzdő ellenségéből van összetéve. Azután él és él mindaddig, míg az ördög nem győzi le benne az angyalt. Iszonyu a harez, amelyt a sátán a kherub ellen folytat. Szüntelenül inceskedik azzal a sárból való testtel; vétkezzél, mert vétkezni édes. A szent szellem meg azt mondja: maradj igaznak, mert a véték az a halál. Kire hallgat jobban a pór-ember? attól függ az életének hosszúsága. Ha örökké az angyal szavát fogadja meg, örökké itt marad e földön; de ha ma eselekszik az ördög esábitása szerint, ma hal meg. Isten mentes meg attól engem, hogy ilyen alkut kössek; megmaradok én csak olyan szegény, rendes halandónak, mint a többi.

Igy szóla Mehemed bég és elhallgatott.

— Hát komolyan hiszed te ezeket a dolgokat, édes barátom? kérdeztem a nevetés szélén.

— Hinnem kell, Belál efendi, mert tanuja voltam a boldogtalan Emin bég esetének. Félélmes történet az, tanulságos mindnyájunknak. Emin bég, a Rifát basa fia, e módon ért véget, a szemem láttára. Milyen kár ezért a bon garçonért, amint ti mondjátok. De elvégre is megérdemelte a gyávasága büntetését.

— Megint nem értelek.

porladdak: nincs mitől féljenek a ravasz és számitó ellenségek. — Mint mikor macska nincs a háznál: czinezognak az egerek

De hátra van még a gazda! Ez elő fog jönni és számon kéri a Daxner Samuknak áskálódását, s ha abban a magyar nemzetben a jogosult gazda: a társadalmi közszellem ereje felbred egyszer: a nemzetiségi vezérek most büszke alakjai majd leszállnak a paripa hátáról és bizony nagyobb fognak görnyedni, mintha a mindenható ezár lábai elé borulnának.

Csak türelem, tisztelt vezér urak; mi már ezer esztendő óta várjuk, hogy majd eszökre térnek, hát még mi mindig várhatunk. De nem jut-e eszükbe, hogy mi lesz akkor, ha majd azt fogjuk érezni, hogy már eleget vártunk?

Körjegyzői vizsgák. Minthogy Gömör-Kishont megye jegyzővizsgáló bizottságánál több egyén jelentkezett már eddig is a körjegyzői vizsga letétele végett, s az ujonnan rendszeresített jegyzői állások betöltése alkalmából a jelentkezők száma előreláthatólag méginkább meg fog szaporodni, — Bornemisza László alispán, — ki a vizsgálobizottságnak is elnöke — a jegyzői vizsgálat letételének határidejéül 1895. évi augusztus hó 16. és 17. napjának, továbbá ugyanezek folyó évi szeptember hó 12., 13. és 14. napjának d. e. 9 óráját tűzte ki. A vizsgálat letétele iránti kérvények az alispáni hivatalhoz szeptember hó 10-ik napjáig nyújtandók be.

Gömör-Kishontmegye anyakönyvi kerületekre osztva.

A m. kir. belügyminister, f. évi 60.076. sz. alatt, Gömör-Kishont vármegye állami anyakönyvi kerületekre való beosztását az 1894. évi XXXIII. t. czikk 3-dik §-a alapján megállapította. A beosztás a következő:

F. sz.	Az anyakönyvi kerület székhelye	Az anyakönyvi kerületbe tartozó községek	Ség Népes.
1	Rozsnyó r. t. v.	Rozsnyó r. t. v.	4812
2	Dobsina r. t. v.	Dobsina r. t. v.	4643
3	Jolsva r. t. v.	Jolsva r. t. v.	2414
4	Nagy-Röcze r. t. v.	Nagy Röcze r. t. v.	1817
5	Rimaszombat r. t. v.	Rimaszombat r. t. v.	5562

Nagy-Rözei járás:

6	Ratkó nk.	Ratkó nk.	825
7	Pohorella nk.	Pohorella nk.	2464
8	Polonka nk.	Polonka nk.	2897
9	Sumjác nk.	Sumjác nk.	2546
10	Ratkó-Bisztró kk.: Fillér, kk., Gerlicze kk., Surk kk., Turesok kk.	Ratkó-Bisztró kk., Ploszkó kk., 2982.	
11	Kis-Röze kk.: Kis-Röze kk., Murány Hutta kk., M.-Zdiha kk., Vizesrét kk.	2179.	
12	Polom kk.: Polom, Krokava, Poprócs, Ratkó-Zdiha- va, Rónapatak, Ratkó-Szuha	1479.	
13	Telgárt: Telgárt, Vernár	2182.	
14	Uj-Vásár: Uj-Vásár, Borosznok, Ispánmező, Ratkó- Lehota, Répás, Szásza	1469.	
15	Kövi: Kövi, Rákos, Nandrás	1830.	
16	Lubenyik: Lubenyik, Hisnyó, H.- Lehota, Koprás, Mnizsány	2098.	
17	Süvete: Süvete, Jolsva-Taploca, Migléc, Perlász	1094.	

— Egy kicsit hosszadalmas dolog ez. Nézd, már a Leánytorony mellett járunk. Majd elmondom neked otthon egy eszébe tévénél.

*

Emin bég Saint-Cyrben végezte a katonai tanulmányokat, lett belőle tősgyökeres párisi, mint a többi ottkint tanuló török fiuból s hazatérve, gazdagság és fényes pálya várt rá. Mikor 1293-ban ellenünk tört az orosz, minden becsületes oszmán szíve tele lett haragos boldogsággal, hogy megint csatába rohanhat, a moszkovot gyilkolni. Csak az egy Emin bég sápadt egyre jobban a háborús hírekre. Mi reszkettünk a harezvágytól, ő reszkelt a félelemtől. Mikor a bátorságot osztogatták a szívekbe, ő valahol messze járt. Előtte akárhányszor bevallotta gyávaságát.

— Ornagy vagyok, mennem kell az első csapatokkal. Es megdöntenetlenül él bennem a sejtélem, hogy az első golyó engem ér. Már látom a villanást, amelynek dörgését nem fogom hallani. Mellem közepén át ront keresztül a tizenöt fontos, szemem vér-özében merül, aztán... Ó irtalmas isten, borzadok, remegek, ... öngyilkos szeretnék lenni csupa halálfélelemből.

Szégyenkezve hallgattam azt a beszédet. Kérültem régi barátomat, mert inkább az apám koporsó-födélét lássam, mint azt, hogy török ember gyáva. De a sors mindig csak összehozott Emin béggel és a szerencsétlen fiu egyre keservebben siránkozott. Egyszer azt is mondta, hogy szeretne külföldre szökni a háború elől. Akkor a szemébe vágtam ezt a szörnyű szót: poltron. Elhalványodott, megtámoledott, aztán elrohant. Mikor ismét találkoztam vele, mintha ki lett volna cserélve.

— Holnap a Lutf-i-dselil páncélos-fregattal indulok a Dunára, mondá derülten, dicsekedve. Pompás harez lesz az! Agyonbombázzuk az orosz monitorokat! Nincs külön hajónk a Lutf-i-dselilnél, nem hiába hívják úgy: a diésőség fényessége. A zászlóalját földeltem én vezéreltem. Előre dobban szívem az örömtől, majd mikor eldördül az első ágyú.

Elálmélokodtam.

— Ugy-e csodálkozol, hogy a gyáva Eminből hős lett? mosolygott. Könnyű nekem, fiam, mert engem nem jár golyó.

Es elbeszélte, hogy miesoda alkut kötött Abdurrahman sejjel. En akkor hallottam először e dolog felől. Tudod: engem is új törökszámba vesznek, hát csak nevettem és azt mondtam, hogy babona az egész. De hasznos, ha így megkeményíti a puha szívet. Aztán nem gondoltam rá többet.

18 Murány: Murány, M.-Hosszurét, M.-Lehota 2510.
19 Helpa: Helpa, Závadka 3405.

Rimaszöcsi járás:

- 20 Felső-Balog: Felső-Balog, Alsó-Balog, Perjese, Uzapanyit 3011.
- 21 Meleghegy: Meleghegy, Bugyikfalva, Derenesény, Gesztes, Pádár 1929.
- 22 Felső-Bátka: Felső-Bátka, Alsó-Bátka, Tamási, Rakottyas, Dulháza, Zsíp 1643.
- 23 Rimaszöcs: Rimaszöcs, Dobóza, Martonfalva 2577.
- 24 Velkenye: Velkenye, S.-Püspöki, Csiz 1636.
- 25 Radnót: Radnót, Czákó, Iványi, Zádorháza, Ujfalu 1774.
- 26 Alsó-Hangony: Alsó-Hangony, Felső-Hangony, Szent-Simony 2198.
- 27 Jéne: Jéne, Uraj, Susa, Harmacz 1746.
- 28 Jánosi: Jánosi, Pálfalva, Bellény, Szutor 2246.
- 29 Serke: Serke, Feled, Simonyi, Darnya 2992.
- 30 Gesztete: Gesztete, Jeszte, Péterfala, Dobfenek, Détér 2103.
- 31 Várgede: Várgede, Kerekgede, Gortva-Kisfalud, Balogfala 2384.
- 32 Dusa: Dusa, Gusztona, Majom, Kis-Gömöri 1552.
- 33 Almágy: Almágy, Egyházas-Bást, Ajnácskő, Tajti, Zabar, O-Bást* 2902.
- 34 Csoma: Csoma, Söreg, Sid 1728.

Rimaszombati járás:

- 35 Tiszolez: Tiszolez 3697.
- 36 Klenőz: Klenőz 4591.
- 37 Kokova: Kokova 3661.
- 38 Nyustya: Nyustya, Likér, Rima-Brézó, Hacsava, Fűrész 3613.
- 39 Rima-Bánya: Rima-Bánya, Rimócza, Rima-Lehota, Rima-Zsaluzsány, Priboj 1347.
- 40 Hruszó: Hruszó, Baradna, Sztrizs, Lipócz, Dobrapatak, Szilistye 1570.
- 41 Ráho: Ráho, Várboz, Bakos-Török, Keczege 1428.
- 42 Tamásfala: Tamásfala, Alsó-Pokorágy, Felső-Pokorágy, Cserenesény, Zeherje 2417.
- 43 Forgáchfalu: Forgáchfalu, Drábszkó 1692.
- 44 Osgyán: Osgyán, Fazekas-Zsaluzsány, Magyar-Hegymeg 2567.
- 45 Nagy-Szuha: Nagy-Szuha, Pongyelok, Szelce, Válykó, Susány 2122.
- 46 Lukovistye: Lukovistye, Babaluska, Kiette, Esztrény, Pápócs, Kraszkó 1150.
- 47 Alsó-Szkálnok: Alsó-Szkálnok, Felső-Szkálnok, Tót-Hegymeg, Orlai-Török 754.
- 48 Antalfalu: Antalfalu, Gyubákó 937.

Rozsnyói járás:

- 49 Csetnek: Csetnek 1482.
- 50 Berzete: Berzete, Körös, Szalócz, Vigtelke 2703.
- 51 Szilicze: Szilicze, Borzava 1434.
- 52 Sebespatak: Sebespatak, Gencs, Radna, Rekenye-Ujfalu 1541.
- 53 Kun-Taplóca: Kun-Taplóca, Páskaháza, Gaesalk, Rozlozsnya 1491.
- 54 Nagy-Szlabos: Nagy-Szlabos, Ochtina, Rochfalva, F.-Lehota 3158.
- 55 Hankova: Hankova, Geezalfalva, Markuska, Restér, Kis-Szlabos, Pétermány 1335.
- 56 Kraszna-Horka-Váralja: Kraszna-Horka-Váralja, Paesa, Jólész 1927.
- 57 Hárskut: Hárskut, Dernő, K.-H.-Hosszurét 2111.
- 58 Barka: Barka, Lucska, Kovácsvágás 1144.
- 59 Betlér: Betlér, Csuesom, Nadabula 1753.
- 60 Nagy-Veszverés: Nagy-Veszverés, Kis-Veszverés, Henezko 1581.

* O-Bást Nógrád megyéből.

Emin bég elment a fregattal. Három hét múlva a telegráf meghozta az irtózatot hírt, hogy az oroszok Braila fölött felrobbantották a Lutf-i-dselilt, Torpédóval. Akkor gyilkolt először ez a pokoli szerszám, a melyet magyar városban gyártanak: Fiumében. Jól kezdte a mesteriségét. A páncélos hajóbel nem maradt meg egy szeg a másik mellett és vagy hatszáz jó török vitéz meghalt. Egyetlenegy ember menekült meg, halld meg jól: egyetlenegy és ez nem vala más mint Emin bég. A vizalatti gyehennatuz felkötötte a levegőbe; nehány száz öltre együtt repült a megriadt madarakkal. Aztán visszaesett a Dunába. Leégett róla minden ruha, a bőre feketére perzselődött; de élt, nem lett semmi baja és másnap este már ott kávézott a ruscsuki csaresián. Ettől a percztől fogva hinne kellett a sejk eszéjében. És a háború száz más okot adott rá, hogy még jobban higgyem. Emin bég örült hős tetteket mivel. Orhánjénál az oroszok egyszerre husz schrapnell löttek a csapatába; csak emberrongyok maradtak a földön, mindent szétszaggattott ez az aczél-jégzapor. — Emin bég pedig kimászott összetépett lova alól, a hajszála sem görbült meg, eltűnt egy állóhelyben minden töltését és visszasetált a táborba. Százszor löttek utána: nem fogta a golyó. Csodálatos történet ez. Reggelig tartana, ha apróra elmondanám.

Es Emin bég mégis meghalt. Nem a háboruban, hanem itt fönt Pérán, sok idővel a békekötés után. Győzött benne a sátn; a bün ölte meg. Látom a szemedből, Belál efendi, hogy már folytatod magadban a történetet. Mert te újságcsináló vagy, főleg pedig „jalandsi basi“: a hazudozó mestere. Biztos vagyok benne, hogy te leírod ezt a históriát a Gazetában és majd úgy szerkesztetted a szegény Emin bég sorsát, hogy megcsókolt egy szép idegen leányt és az a bünös csók lett a halála. Egy csók és meghalni... kivált ha Leilának vagy Zulejkának hívják, a kié az a gyilkos rózsasajak... Ez romantikus, amint ti Európában nevezitek. Hát nem bánom, csak ird le így, te jalandsi basi. De igazában nem ez lett a szegény Emin bég vége. Sokkal kevésbé romantikus ez.

Mikor ez a szegény fiu itt élt már vagy három évig az ő csengelkői nyaralójában, egyszer így szól hozzá lelkének ördöge:

— Nem szégyelled magadat, Emin bég, hogy civilizált, franczianevelésű ember létedre úgy élsz, mint valami sötétféjű rongyos dervis? Te, aki Voltairat olvasd! A papok mind hunczfutok! Minek az az öt imádság egy nap, minek az az öt mosdás? Éld a világot könnyen gondtalanul, mint vala: a Párisban, ahol Véfournál

61 Gócs: Gócs, Oláhpatak, Alsó-Patak, Fekete-Patak 2263.
62 Rédova: Rédova, Felső-Sajó, Berdárka 1884.
63 Pelsűcz: Pelsűcz, Pelsűcz-Ardó** 2066.

Tornaljai járás:

- 64 Putnok: Putnok 3128.
- 65 Harkács: Harkács, Sankfala, Deresk, Lévért 2142.
- 66 Beje: Beje, Zsoór, Otrokoacs, Lökösháza 1123.
- 67 Oldalfala: Oldalfala, Füge, Baracza, Runya 1712.
- 68 Sajó-Gömör: Sajó-Gömör, Sztárnya, Beretke 2019.
- 69 Gömör-Patyit: Gömör-Patyit, Csoltó, Hosszuszó 1825.
- 70 Horka: Horka, Melléte, Tiba, Lekenye 1674.
- 71 Ragály: Ragály, Zubogy, Trizs, Imola 1745.
- 72 Zádorfala: Zádorfala, Alsó-Szuha, Felső-Szuha 1783.
- 73 Kelemér: Kelemér, Naprágy, Poszoba 1366.
- 74 Szt.-Király: Szt.-Király, Abafalu, Reeske, Köveces 1697.
- 75 Bánréve: Bánréve, Lénártfalva, Héth, Málé, Hanva 3036.
- 76 Felső-Vály: Felső-Vály, Alsó-Vály, Alsó-Kalosa, Felső-Kalosa, Mihályfalva, Gergelyfalva 1493.
- 77 Felfalu: Felfalu, Szkaros, Alsófalva, Visnyó, Raás 1500.
- 78 Gieze: Gieze, Lieze, Nasztraj, Mikolesány 1795.
- 79 Méhi: Méhi, Királyi, Sajó-Keszi, Sajó-Lenke 1702.
- 80 Aggtelek: Aggtelek, Kecsó, Kánó 1310.
- 81 Tornaalja: Tornaalja, Hubó 1940.

** Pelsűcz-Ardó a tornaljai járásba tartozik.

Iskolai értesítők.

Gömörmegye fontosabb közoktatási intézetei a lefolyt iskolai évről immár elkészítették jelentéseiket. E jelentések statisztikai adataik által egész a pedánsáig hű képet akarnak nyújtani az illető tanintézetek állapotáról, mely ez idő szerint az által nyer kiváló fontosságot, hogy az a nivó, melyet iskoláink maig elérték egy nemzet ezer éves fejlődésének egyik legfigyelemreméltóbb állomását képezi, melyről egy pillantást vethetünk a multra s a beláthatatlan messzeségű jövőre.

Az iskolai értesítők az ezredéves jubileumra készültek; ezt mutatja terjedelmük, belső tartalmuk részletessége s kiállításuk külső eszössége. Tartalmukból sok érdekes dolgot olvashatunk ki, bár vannak bennök kevésbé lélekemelő dolgok is. Így a dobsinai értesítők közlik a tanulók osztályzatát is, mire nézve szeretőnk ismerni azokat a pedagogiai okokat, melyek az iskola előjáróságát arra kényszerítik, hogy főleg leány-tanítványok elömenetelét és magaviseletét közszemlére kitegyék s a jövő nemzedék számára ez uton megörökítsék. Ugyancsak a dobsinai polg. fiu-iskola tanulói közül 46 bukkott meg, s ezek együttvéve 117 szekundával örvendeztettek meg szülőiket; tehát az összes létszámnak 28 perzentje sikertelenül járt iskolába. Hát bizony ez nem valami lélekemelő dolog, bár pedagogiai szempontból a tanári kar eljárását helyeselnünk kell. Hanem ezt a sok szekundát mégis kár volt kinyomtatni az értesítőben.

*

Az ág. evangélikusk által fentartott rozsnyói felsőbb leányiskola értesítőjét Bartholomeidesz Adél állította össze. Bevezetésében előadja az iskola mult évi történetét, melynek egyik legfontosabb momentum a iskola-széknek ama határozata, hogy az iskolát négy osztályú polgári iskolává szervezi. Az intézetben nyolcz tanerő működik, a tanítványok száma két osztályban 24. Minden tanerőre három tanítvány jut! Az iskola fentartásához jelentékeny összeggel járultak a külföldi négyesületek is; így a mühlhausen 15, zwittau 30, mannheim 50, dresdai 95, erfurti 40 márkát áldozott a leányiskola céljaira. Jövőre, mint leendő polg. iskolában a növendékek bentlakók és bejárók; az előbbieket teljes ellátásért 220 frtot fizetnek három részletben, a zongoratanításért külön 40

vaesoráltál és ezeket vesztetél a longchamppei futtatásoknál.

— Ne hallgas rá! mondta szelid, erős hangján az angyal.

— Bizony édes gazdám, szólott a torok (benne is a sátn rejtőzvé), szomorú az én életem mióta így elhanyagolsz. A háboru előtt szorgalmasan öntözgetted mindenféle jó tüzes nedvekkal; de mióta diésőségesen hazatértél, nem kapok, csak unalmas vizet, meg keserű fekete kávé. Miért bánsz így énvelem? Emlékszel-e a jó napokra, mikor annyi édes esőppé vált rózsaszirmot, ércmantrosét töltöttél énbélem és jó volt neked is, nekem is.

— Ne hallgas rá! sugta a kherub.

— Hiszen a pezsgő nem bor, folytatta a gaz torok. Az csak czukros levegőből csinált viz. A proféta — béke vele! — csak a bort tiltotta el és nem a pezsgőt. Mikor iszunk megint egy kicsit? Egy idő óta mindig csak a hasadnak kedvezesz. Mikor leszel megint az én régi jó gazdám? Hiszen én nem esábitalak rosra, csak egy pohár pezsgőt kérek tőled; az nem vétek.

— Ne hallgass rá! mondta még egyszer a lélek jobbik fele. De hiába mondta. Emin bég esteli imádság után kaikra ült, bevezetett Galatára s egy óra múlva fönt ült közöttünk Pérán s Flamm-kavéházban, a török tiszték rendes éjjeli tanyáján. Epp pezsgőt ittunk. (Nekünk lehetett, mert nem szerződünk Abdurrahman sejjel. Hej, ha tudtuk volna, hogy neki még ez sem szabad!) Emin felkapott egy poharat és nevette kocziintott. Már az ajkához emelte, aztán megint letette és mintha egyet gondolt volna. Bizonyosan a jó angyal szavát hallotta. De újra csak felkapta a poharat, egy hajtásra torkába öntötte és lerogyott székéről.

Izrafil egy névvel többet irt be a fekete nagy könyvbe.

Harmadnap az osztrák ispotály doktora felbontotta szegényt; azt látta ki az agyvelejéből, hogy vérmes, guta-ütésre hajlandó ember volt és a halála nagyon természetes. De az öreg Abdurrahman sejk, aki ott volt a temetésen, nem így gondolkozott. Eltakarta arcát a palástjával, mint mikor kárhozottat gyászol az igazhívó.

Eddig van, amit Mehemed bég mesélt. Onnan jutott az eszembe, hogy a minap olvastam valami újságban Abdurrahman efendinek, az eubi üvöltő-dervis sejkjének élete száztizenhatodik évében történt elhaláloztát.

Alláb, minden proféták és ti, mennyek százhuszonegyezer szentjei! Talán csak nem ő is?...

forintot. Evangélikus lelkészek és tanítók leányainak el-
látása 50 forinttal olcsóbb.

Rimaszombat város összes községi népoktatási inté-
zeteinek értesítőjét az iskolaszék megbízásából az igazga-
tósság állította össze. A 78 oldalra terjedő füzet a követ-
kező tanintézetekről ad teljes tájékoztatást:

1. **Községi elemi és polgári leányiskola.** Tanerői-
nek száma 8, kik nyolcz osztályban (4 elemi és 4 pol-
gári) 311 leány tanulót oktattak a törvény által
megszabott tanterv szerint. Ezek között ref. 89,
ág. ev. 90, róm. kath. 81, izr. 51; magyar 282, tót 29.
Az értesítő kellő felvilágosítást nyújt az iskola felszere-
léseiről, könyvtárakról stb.

2. A „Gizella” **kisdedoró-intézetéről** Komjáthy Gi-
zella okl. óvónő közöl néhány sort. Beiratott 25 ref., 10
ág. ev., 25 róm. kath. és 22 izr., összesen 82 kisded.

3. A **községi elemi fiú-iskolára** vonatkozó adatokat
Törköly József igazgató közli, ki egyuttal összeállította
az iskola 21 éves fennállásának történetét is. E szerint
az iskola 1874-ben létesült; első igazgatója Terhes Lajos
volt, kinek halála után 1876-tól Törköly József vezeti
az intézet ügyeit. Ez idő alatt 4439 tanuló járt iskolába,
ezek között 3725 magyar, 588 tót és 126 német. A város
mint fenntartó testület két évtized alatt 130,000 forintot
költött az iskolára. — A lefolyt iskolai évben a tanerők
száma 10, a tanulóké hat osztályban 248. Ezek között
róm. kath. 55, ev. ref. 102, ág. ev. 62, izr. 29; magyar
232, német 4, tót 11, román 1. Sikeres vizsgázott 202,
megbukott 19, nem osztályoztatott 37. — Mulasztottak
összesen 4628 órát, melyből 570 nincs igazolva. Átlag
minden tanulóra 19 óra mulasztás esik.

4. Az **iparos tanonc-iskola** multjáról és jelenéről
szintén Törköly József igazgató értekezik. Ez intézmény
18 év óta áll fenn, mely idő alatt 3029 iparos ifju
vezetett be a műveltség elemeibe. A lefolyt isk. évben
a tanítványok száma 212 volt, kiknek 24% elégtelen
osztályzatot kapott. Mulasztottak 2970 órát, 835-öt igazo-
latlanul. Minden tanulóra 14 óra mulasztás esik. Az
iparos tanulók között legtöbb volt asztalos (32), eszma-
dia (26), szabó (23), cipész (19) és kőműves (16).

5. Az **iparos segédok rajztanfolyamának** vezetője
Czikora István volt. Hallgatóinak száma 9. Ugy látszik,
hogy ez intézmény iránt az illető körök még nem bir-
nak kellő fogékonysággal. Ohajtandó volna, hogy a tan-
folyam vezetője a helyi sajtó útján népszerű ismertetése-
ket közölne a rendkívül fontos intézményről.

A **Rimaszombati egy. prot. főgimnázium** milleniumi
értesítője ezuttal 143 oldalra terjed. Még e nagy terje-
delem mellett is hiányzik belőle az a mire a miniszte-
rium nagy súlyt fektetett: az iskola története. Értesüle-
sünk szerint e részről, mely magában véve is önálló
művet fog képezni. Sárkány Imre és Bodor István fog-
lalkoznak, munkálatukkal azonban őszig alig készülhetnek
el. A most kiadott értesítőnek az kölesönöz milleniumi
jellegét, hogy az igazgatókat a szaktanárok közreműkö-
désével közli mindazon adatokat, melyek a tanintézet újabb
fejlődésére vonatkoznak. Külön fejezet tárgyalja a lefolyt
tanév történetét, a tananyagra és tanári karra vonatkozó
jelentéseket, a főgimnázium vagyonát, az ifjusági egyesü-
leteket, stb. Az érdekes értesítő egyik-másik részletére még
visszatérünk. Ezuttal kiemeljük belőle a következőket: beve-
zetésül Szathmári József értekezik Kazinezy és Kisfaludy
K. egymáshoz való viszonyairól. Dr. Veres Samu kegyeletes
szavakat szentel Terhes Pál, R.ffi Borbély László, Ha-
maljár Károly és Fáy Gusztáv emlékének. Ugyancsak Dr.
Veres Samu közli a főgimnáziumi önképzőkör 36 éves
történetét, Bodor István visszapillant az eddig lefolyt
érettiségi vizsgálatokra stb. A főgimnáziumban a lefolyt
év alatt 18 tanerő működött. Tanulók száma 326 (ág.
ev. 108, ev. ref. 85, róm. kath. 77, gör. k. 1, izr. 55)
Mulasztás 7417 óra, nem igazolt 445. Minden tanulóra
átlag 22 óra esik! Sikeres vizsgázott 237, megbukott
68 (ca 21%), a többi nem tett vizsgálatot. A főgimna-
sium tevékenes vagyona ingatlanokban, tőkepénzben és
taneszközökben 164.727 frt 38 kr. Ösztön- és pályadi-
jakra kiadott 1729 frt 50 krt. Könyvtárak értéke 5000,
fizikai és term.-rajzi muzeum értéke 5700 frt. Tornaszek-
rek 604 frt stb. *Szemlélő.*

Hirek és vegyesek.

Egyházfelügyelő választás. Az oszgyáni ág.
hit. ev. egyházközség, — elhunyt áldott lelkű felügye-
lője Hamaljár Károly helyére, — közlekedéssel *ngos*
Groó Vilmos kir. tanácsos tanfelügyelőt választván fel-
ügyelőjéül, ennek ünnepélyes beigtatása mult vasárnap (jul.
21-én) ment végbe. Az egyház körében megjelent új fel-
ügyelő a délelőtti istentisztelet után — a templomban
megtartott egyházi közgyűlésen igttatott be felügyelői
hivatalába, — mely alkalommal Kemény Lajos lelkész
által — mint egyházszeretben, hitbuzgóságban, — szel-
lemi tehetségeiben kiválóan jeles, tekintélyben és állás-
ban kimagasló, ... tevékenységben páratlan, vezérszerepre
hivatott férfiú meleg szeretettel üdvözöltetvén, ... az egy-
házi szabály által előírt kérdésre: „hajlandó-e elvállalni a
felügyelői tisztelet?” — adott igenlő válasz után — letéve
az egyházi törvény kívánta tiszti esküt. Az eskü letétele
után — megtartván székfoglalóját, — mely a vallásos
szívek melegével, — egyházáért buzgó lélek lelkesedésével,
... az irányelvek böles és határozott kifejezésével
— az egyházzülekezetre maradandó — mely hatást tett.
— az egyháznak a szerencsés választás, — a kiváló fér-
finak megnyerése fölötti örömet magásra fokozta. — A
beigtatás ünnepélyességét emelte azon körülmény, hogy
azon nemesak a közgyűlés tagjai, de az istentiszteleten
jelen volt egész község részt vett. Beigtatás után a köz-
gyűlés — áldott lelkű elhunyt felügyelője — Hamaljár
Károly emlékét örökíti meg azon határozatával, mely szer-
int elévülhetlen, kiváló érdemeit jegyzőkönyvileg méltat-
ja, a gyászoló családhoz részvétiratot intéz s azt kül-
döttségileg nyújtja át, ... s a boldogult által felügyelői
székének elfoglalásakor tett 100 frtos alapítványát külön
kezelés mellett Hamaljár-alapítvány czimén — a kamatok
nak egylőre 10 éven át a tőkéhez esatolása által gyara-
pitja. Az ünnepélyes közgyűlést — a lelkészlakon kedé-
lyes hangulatban, — lelkes pohárköszöntőkkel fűszerezett
ebéd követte, mely egyszerepben befejezője is volt az
egyház örömnepének! Az új egyházfelügyelő szemé-
lyében az egyház kiváló vezért nyert, ... kinek szívünk-
ből kívánjuk, hogy mint ilyent is az Isten sokáig éltesse!

Athelyezés. Dr. Riehter Aladár aradi főgymn.
tanárt, lapunk munkatársát, ki a botanika és a szakiro-
dalom terén önálló tudományos munkálkodásával már
több ízben figyelmet keltett, a vallás és közoktatási mi-
nister a budapesti I. ker. kir. kath. főgymnasiumhoz
rendes tanári minőségben áthelyezte. A jeles fiatal tanárt
őszintén üdvözöljük.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminister Osváld
Frigyes rimaszombati adóhivatali ellenőrt — mint a hi-
vatalos lapban olvassuk — az ujonnan felállított török-
beesi adóhivatalhoz pénztárnokká nevezte ki. A derék
és szorgalmas tisztviselőnek, ki tisztelt mindig lelkiismer-
etes és pontosan töltötte be, gratulálunk előléptetéséhez.

Hymen hírek. *Benyo Arankát,* — Benyo Béla
tektélyes rimaszombati vaskereskedő és földbirtokos
bajos leányát — mult hó 28-án vasárnap jegyezte el
Csontos József, a sárospataki ev. ref. főiskola jeles fiatal
tanára. — *Kern Jolánka,* — Kern Adolf takarékpénz-
tári könyvvívő bajos leánya — július 31-én szerdán
váltott jegyet *Benedek Gyulával,* eddig a rimaszombati,
ezentul a hódmezővásárhelyi főgymnasium derék torna-
tanárával. — Áldás és szerencse kísérje mindkét frigyét.

Esküvő. *Argay György* klenőczyi ev. lelkész f. hó
16-án vezette oltárhoz Zolyomban *Kubisch Irma* kisasz-
szonyt, *Kubisch György* zolyomi polgár leányát. Részt
vettek az ünnepélyen mint nászgyökök: Ferjencsik Miklós
és Takács József, Nyustyáról. A fiatal pár az esküvő
után Klenőczyra tért haza.

Tanítók gyűlése. A gömörmezei ev. ref. tanító-
egylet évi rendes közgyűlését július 22-én Putnokon tar-
totta meg Tóth Sámuel resekéi tanító elnökkéle alatt a
tagok s tanügybarátok élénk érdeklődése mellett. Tíz óra-
kor az ev. ref. templomba gyűltünk össze, ahol egy ének-
vers elmondása után elnök beszéddel a közgyűlést
megnyitotta. Ezután Szombathy László főjegyző olvasta
fel a választmány és az egyes szakok munkálkodásáról
szóló évi jelentését, melyben örömmel említette fel azon
ügybuzgó munkásságot, melyet ez évben a szakok ta-
nusítottak. Ugy az elnöki megnyitót, valamint a főjegyzői
jelentés egész terjedelmében a jegyzőkönyvbe iratik be.
Az egyes szakok jegyzőkönyveik alapján több indítványt
terjesztettek be, melyek beható elbírálásban részesültek.
A választmány által kitűzött feladatokra egy munka
érkezett be s reá a bíráló felolvasatott. A bíráló ellen-
szó emelgetvén, az a munkával együtt felbírálásra ada-
tik ki. A gyűlés főtárgya: „Egyletünk minő álláspontot
kiván elfoglalni a milleniummal szemben?” czimű tétel
tárgyalása volt, melynél az előadói tisztelet Juhász János
töltötte be, szakavatottan adván elő e tárgyra vonatkozó
nézetét. Élénk eszmecsere után a közgyűlés úgy hatá-
rozott, miszerint felküldi az egylet történetét s általában
felhasznál minden olyan alkalmat, a mi által a tanügyi
kiállítás sikerét előmozdíthatná. A jövő évi tanügyi kon-
gressuson az egylet Tóth Sámuel elnök s Szombathy László
főjegyző által képviselteti magát. Az idő jóval elhaladta
a délut, midőn több lényegtelenebb pont letárgyalása után
a közgyűlés a „Szózat” elnevelésű befejezést nyert.
Ezután a fűrdőben kedélyes közebedre gyűltünk össze, hol
az érzelmek szebbnél-szebb pohárköszöntőkben nyilatkoz-
tak meg. Egy hasznoson eltöltött nap kedves emlékével
hagytuk ott Putnok városát. A putnoki ev. ref. egyház,
különösen pedig annak előjárói fogadják irányunkban
tanusított lekötő szíves fogadást mindnyájunk nevében
kifejezett szíves köszönetemet. —y—ó.

A **várgedei gyógyfürdőben** nagy élénkség
uralkodik. Naponta jönnek újabb állandó vendégek, ugy,
hogy csaknem az összes vendégszobák elvannak foglalva
s a fürdő derék és buzgó tulajdonosa: Klein S. ki fi-
gyelmesen sűrű-forog a vendégek körül, csak sok ügy-
vel-bajjal tudja ellátni a nagyszámu gyógyulást kereső
vendégeket. Nem is szólva a vasár- és ünnepnapokon
kiránduló közönségről, mely városunkból és a szomszédos
falvakból özönlik a fürdőtelepre, hol a fürdő után néhány
órát valóban kellemesen tölthet el. Ünnepnapon oly nagy
a forgalom, hogy nincs elég vasuti személyszállító kocs
az utasok befogadására, s a mult héten megtörtént, hogy
az utasok II. osztályu jeggyel kénytelenek voltak a
teherszállító kocsikban elhelyezkedni. — Mult vasárnap
Andrássy László helybeli kitünő fényképészünk a
fürdőtelepen lefényképezte a főépület előtt elhelyezkedett
nagy számu vendégsereget. A kép kitünően sikerült, s a
kis alakok között is számos ismerősnek a megszólalásig
hű, s mesterien kidolgozott képmását találjuk. — Meg-
említjük még, hogy a fürdőtulajdonos legújabbban egy
kitünő szerkezetű nagy villanygépet szerzett be, s így
ezután a villamos gyógykezelés is alkalmazható lesz.

Egyetemi ifjak mulatsága. A „gömörmezei
egyetemi ifjuság köre” 1895. aug. hó 4-én d. u. 4 óra-
kor alaptökörének gyarapítására a helybeli Széchenyi-kert-
ben zártkörű táncmulatságot rendez, melyre a meghívókat
már szétküldte a lelkes ifjakból álló rendezőség. Belépti-
díj: 1 korona. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság kezdete
este 9 órakor a „Három Rózsa” nagytermében. Felülfe-
resek köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak.
De hát mire valók zártkörű mulatságok jelző — czimre
küldött — meghívók mellett az utecasarki „plakátok?”

Rejtélyes történet. Az *Aggtelek* mellett levő
híres epeköbarlangban, a *Baradlában* sajtószertű és misz-
tikus esemény történt a minap. Egy uri társaság indult
el — mint a „Budapesti Hirlap” írja — július 18-kán,
hogy a barlang esodálatos szépségében gyönyörködjék. A
nevezetességeket fáradhatlan buzgósággal mutogatja és
magyaráztatja *János,* az egyik legügyesebb vezető híre-
ben álló gömörmezei palóc. A kirándulók a természet
ritka szépségeiben gyönyörködnek. A barlang legneveze-
tesebb részzeit, a *Virágos kert,* *Denevér-barlang,* *Viasz-
barlangot,* már megtekintették s éppen a *Paradicsom* el-
bűvölő látványosságát szemlélték, a mikor egyszer csak
tántorogni kezd a vezető s a fejéhez kapva, otthagya őket
s szalad fejvesztélve, nem tudni hova. A kis társaság
egyik férfi tagja, nehogy az ismeretlen helyen magukra
maradjanak, utána rohan a vezetőnek, nagynehezen utól-
éri s tudakolja, hogy mi baja. A vezető egészen józan
ésszel beszélve, azt mondja: „En nem tudom, kérem
alásan mi történt velem, de a mint ott állottunk s a *tár-
saság egyik tagjának a szemébe néztem, szaladnom kel-
lett.* Jaj, jaj végem van.” S felugorva ülőhelyéről, rohan
tovább. Akkor a társaság többi tagja is odaér, a vezető
pedig hátra-hátra tekintve kétségbeesetten igyekszik kifelé.
Néhány óra mulva az egész társaság nagy lelki izgatott-
ság között valahára kijut a barlangból s keresik a veze-

tőt. Az már akkor nyugodtan falatozik, mintha semmi
sem történt volna. A társaság egy fiatal tagja kérdőre
vonja, hogy mi lelta a barlangban. A vezető ugyanazt
ismételte, a mit a barlangban mondott. Alig hogy befe-
jezi beszédét, odaér az egész társaság, a vezető fölgyrik
s elszalad és folytonosan azt hajtogatja, *hogy ő el van
veszve, végem van!* A társaságnak tovább ideje nem ma-
radt a különös eset további kutatására. Több pszichológus-
sal közölték azóta ezt az esetet, hogy nem valami hirtelen
támadt elmezavar volt-e az oka a vezető illetén
magaviseletének. Az orvosok majdnem mindegyike meg-
egyezett abban, hogy valami *écekkel ezeltörtént* sze-
rencsétlenség vagy büntett emléket idézhetett föl a vezető
emlékében egy, az akkor látotthoz hasonló arcz látása s
ez a visszaemlékezés okozhatta misztikus rohamát. Meg-
jegyzendő, hogy a vezető teljesen józan életű, erőteljes
ember. Szemtanuk állítása szerint mint a legpontosabb
vezető ismeretes ezen a vidéken. Ki tudja, milyen emlé-
kek idézték elő azt a esodálatos jelenetet, mely hasonló
lehetett a Wilkie Collins regényeiben megírt rémes
történetekhez.

Millenniumi történet. Az „Atheneum” r. tár-
saság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története”
czimű tíz kötetes nagy munkából (milleniumi kiadás)
most került könyvpiaçzra a 31. füzet, mely a második
kötet folytatását képezi és a 32. füzet, melylyel meg a
harmadik kötet megkezdődik. A kiadó r. társulat ugyanis
egy intézkedett, hogy ezután váltakozva, a második és a
harmadik kötet folytatólagos füzetét fogják megkapni a
nagy munka előfizetői. Ez az intézkedés pedig annyival
is inkább czél szerű, mert ez a harmadik kötet teljesen
önálló az előbbi kötetétől, mely az Árpádok korát festi,
míg ez a harmadik kötet Pór Antal kiváló történetírónk
tollából „Az Anjouk korát” tárgyalja, mely egészen új
világot, mondhatni európaiasságot, finomabb műveltséget
hozott hazánkba, a külföldi udvarokkal való közeli ro-
konság révén. Ennek a 32. füzetnek pompás műmellék-
lete is erre utal, mely Brozik V.-nek híres festménye
után „V. László követeit leánynevezőben VII. Károly fran-
czia király udvaránál” tünteti fel, mindjárt a másik mű-
melléklet pedig a magyar fegyverek dicsőségét hirdeti,
a máriaczei templom portaléján levő dombormű után
„Nagy Lajos diadalát a törökök felett és a máriaczei
templom alapítását” ábrázolja. A füzet aztán tele van az
Anjou-korszakra, nevezetesen pedig Róbert Károly ural-
kodására vonatkozó történelmi emlékek képeivel. De vissza
kell még térnünk a 31. füzetre, melynek mindjárt színes
műmelléklete okvetlenül felhívja figyelmünket. Ez Than
Mórnek a nemzeti muzeumnak képtárában levő országos
hírű festményének sikerült másolata, melynek czime
„Kun László és Habsburgi Rudolf találkozása a morva-
mezei csatán.” A füzetben pedig a II. Géza alatti
orosz és görög háborúk, majd III. Béla uralkodásának,
családi összeköttetésének, az ország és a király pénzügyi
és gazdasági viszonyainak leírását találjuk számos szö-
vegképpel illusztrálva, melyek közül legszebbek a párisi
nemzeti könyvtár miniatureje után a „Görög császár és
családja” és a Szent Hedvig-legendából „Bertold meráni
herceg és családja.” Egyes füzet ára 30 kr. Előfizetési
ár negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr., félévre (24 füzet)
7 frt 20 kr. Az előfizetők minden szombaton új füzetet
kapnak.

Goldstein József helybeli szappanos mai hir-
detésére felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

Elveszett július hó 25-én a Miskolcra
Rimaszombat felé jövő vonaton egy lovagló ostor,
melynek ezüst gombja egy lófejet ábrázol. A be-
esületes megtaláló szíveskedjék a lovagló ostort
lapunk szerkesztőségében vagy kiadóhivatalában
átadni, hol illő jutalomban részesül.

Hivatalos közlemény.

Pályázati hirdetmény.

2597/1008 sz. — Szab. Rimaszombat város közön-
sege által, a helybeli m. kir. Földműves iskolánál tett
3 — három — alapítványi hely az 1895/96-ik tanévben
üresedésbe jött. Felhivatnak mind azok, kik ezen egyen-
ként 150 frttal díjazott alapítványi helyet elnyerni óhajt-
ják, hogy ez iránti pályázati kérvényüket a város taná-
csához czimezve és az alanti okmányokkal felszerelve, f.
év augusztus hó 20-ig bezárólag adják be.

1. Betöltött 17 éves kor igazolása.
2. Erős, egészséges test alkátát igazoló orvosi bi-
zonyítvány.
3. Iskolai, avagy hatósági bizonyítvánnyal igazo-
landó jó erkölcsi magaviselet.
4. Annak igazolása, hogy a nyelvtanilag helyesen
írni, folyékonyan olvasni, a 4 alapművelettel számolni tud.
A helybeli polgár szülők, a város kötelekbe fel-
vett itteni illetőségű lakosok gyermekei, idegenek előtt
elsőbbségben részesülnek.

Kelt szab. Rimaszombat r. t. város tanácsának 1895.
évi július hó 9-ikén tartott üléséből.

Szabó György polgármester.

Dr. KÁRMÁN ZOLTÁN távollétében a szerkesztésért
felelős: LÖRINCZY GYÖRGY.

RÁKI!

Jótállás mellett a viczkádozó ele-
venen való megérkezésért, naponként
frissen fogva. Egy-egy postakosár bér-
mentesen, utánvét mellett, vámmentesen.

40 drb nagy óriás solo 5 frt 40 kr.

60 drb óriási . . . 4 frt 30 kr.

100 drb levesbe való 3 frt 10 kr.

Haller B. Stanislaw 19. sz.

7-10

Ausztria, Galiczia.

Kitünő korai zöld takarmány

Őszi borsó

augusztus vége felé vetendő s már májusban vágni lehet. — Kapható métermázsája 9 frtért: **Herczfeld Oszkár** osgyáni gazdagságában.

Árverési hirdetés.

1839. sz. — Szab. Rimaszombat város tulajdonát képező eddig erdő-tiszti laknak használt épület és az ahhoz tartozó kert a képviselőtestület 1779/94. sz. határozatával eladóvá tétetvén, az eladásnak szóbeli árverés útján eszközölésére határnapul **f. év augusztus hó 19-ik napjának délutáni 3 órájára** a város közházánál kintüztetik; erre a venni szándékozók azon kijelentés mellett hivatnak meg, hogy az árverési feltételek a polgármesteri hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők s hogy a vétel iránt zárt ajánlatok is elfogadtnak, melyeknek beadási határidejeül augusztus hó 19-ik napjának d. e. 12 órája állapítottatott meg.

Kelt szab. Rimaszombat r. t. városának 1895. évi május hó 17-én tartott üléséből.

Szabó György polgármester.

SZOLYVA és POLENAI

szaktekintélyek által elismert kitünő hatású

gyógyvizek.

Gyomor és fejfájás, szédülés, ezukros huggár.

aranyér bántalmái és köszvény-elleni különlegesség!

A friss töltésű SZOLYVAI és POLENAI védjegye!

LUHI ERZSÉBET

rendkívüli kellemes ízénél fogva, főleg borral vegyítve a betegnek élvezetes, kellemes üdítő italt képez.

Tulságos gyomorsav képződésénél, idült gyomorhurut és étvágytalanság.

torok, gége és hörögök idült hurutos bántalmái ellen, feltünő sikerrel lesz alkalmazva.

A friss töltésű Luhi védjegye!

Főraktár:

Holländer A. és fia Ungvár.

Megrendelhető: minden ásványvíz kereskedésben, vagy közvetlenül:

Gr. Schönborn urad. Igazgatóságánál MUNKÁCSON. 14—20

Ezen vizeknek tiszta kezelése folytan kellemetlen utóíze nem kepződik.

GOLDSTEIN JÓZSEF

szappan raktára

— RIMASZOMBAT. —

A város és vidéke nagyérdemű közönségének szives figyelmébe ajánlom, hogy üzletemben a legjobb minőségű **mosó és mosdó szappanok, olvasztott fagygyú és gyertyák** mint saját tiszta készítményeim, továbbá kristálysóda, nyers vaselin, borszir nagy és kis mennyiségben, felette jutányos áron kaphatók.

Nagy raktár **gyanta és gépolajban!**

Különböféle **desinficiáló szerek**, u. m. **mész, carbol, naphtalin** stb. olcsón szerezhetők be.

Öt kilogrammnyi szappan vásárlásánál szappanalja ingyen!

Üzletemet a nagyérdemű közönség b. pártfogásába ajánlva vagyok

Rimaszombat, 1895. aug. hó.

GOLDSTEIN JÓZSEF,
szappanos. (KOHÁRI-UTCZA.)

Tanulóul felvétetik.

A Rimamurány-salgó-tarjani részvénytársasági élelmezési üzletbe Ózdon, jó házból való, 2—3 osztályt végzett **fiu tanulóul** felvétetik.

A feltételek megtudhatók az alóírott kezelőnél

Waniek Gyulánál.

Bérbeadó.

Tamásfalán a Bodrogközy-féle lakóház, melléképületek és nagy kert **f. é. november hó 1-től** kezdve bérbeadó.

Közelebbiekrol fölvilágositást ad a **birtokos.**

Kitüntetve 1872. Rimaszombatban.

Kitüntetve 1873. Bécsben.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a legközelebbi időben

férfi-, női- és gyermek lábbeli-raktáramat

budapesti és bécsi árukkal egészen a mai kivánalmaknak megfelelően felszereltem. Uj gyárosokkal való megismerkedésem által azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy nagyrabecsült vevőimnek

jó, tartós, izléses árukkal
és az eddiginél

sokkal jutányosabb áron

szolgálhatok; még pedig a következőképen:

Férfi topányok.

1 pár erős vikszbőrből készült topány kettős szegezett talppal . . .	2 frt 80 kr.
1 pár erős borjubőr borított topány kaplival, varrott és szegezett talppal . . .	2 frt 80 kr.
1 pár ugyan-olyan, finomabb kiállítású karlsbádi u.	3 frt 40 kr.
1 pár finom lakborított kesztyűbőr-betét, sárga v. fekete varrott talppal . . .	5 frt 50 kr.

Női topányok.

1 pár erős borjubőr topány szegezett talppal	2 frt 50 krtól feljebb.
1 pár finom zergebőr topány kaplival varrott v. szegezett t.	3 frt 40 " "
1 pár lak-borított kesztyűbőr betéttel	4 frt — " "
1 pár finom kesztyűbőr, selyem czúggal	4 frt 50 " "
1 pár laszting vagy bőr házi-czipők	1 frt 20 " "
1 pár laszting vagy bőr mély-kivágott czipők esokorral	1 frt 70 " "
1 pár laszting vagy bőr párisi czipők	1 frt 70 " "
1 pár laszting czugos topányok varrott és szegezett talppal	2 frt 40 " "

Ezen felül mindenféle kiállítású gyermek- és leány-topányok nagy választékban a legjutányosabb árakban kaphatók.

Minél fogva kérem a nagyérdemű közönséget, hogy — mint eddig — ugy továbbra is becses pártfogásában részesíteni sziveskedjék.

Mély tisztelettel:

Kovács Zsigmond,

RIMASZOMBATBAN, FÖTÉR (sajat házban.)

Kitüntetve 1876. Szegeden.

Kitüntetve 1885. Budapesten.

Ritka kedvező alkalom!

ALKALMI VÉTEL!

Van szerencsém Rimaszombat város és vidéke n. é. közönsége tudomására adni, hogy **rőfös üzletemet (Szontagh-féle ház) átadása végett** minden benne található cikkek, ugymint: kartonok, battisztok, vászon, kanavász, oxford, szövet, selyem, kész kötények, blouzok, derékfűzők, férfi ruha szövetek, női- és férfi fehérműek, fiu- és leány ruhák, nap- és esőernyők

mélyen leszállított gyári áron alul fognak eladatni.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, kérem ezen kedvező alkalmat felhasználni.

Rimaszombat, 1895. július 20.

Kiváló tisztelettel:

REISZ JÓZSEF.

Ritka kedvező alkalom!